

ITÄMERI-DIALOGI

Hurraa, olet aloittamassa ohjaamaan Itämeri-aiheista Erätauko-dialogia. Tämän kortin avulla huolehdit, että keskustelu on mahdollisimman tasavertainen, ja jokainen osallistuja tulee kuulluksi. Keskustelun kesto voi olla 45-120 min. Voit laittaa kellon pyörimään, jotta hahmotat, missä kulloinkin mennään. Muista, että aikataulu on vain suuntaa-antava. Voit lisätä aikaa yhteiseen keskusteluun sen mukaan, miten paljon teillä on aikaa käyttää.

00 Tervetuloa ja esittäytyminen (4 min)

Kerro, että tänään keskustellaan Itämerestä ja että toimit keskustelun ohjaajana. Kerro osallistujille, mikä on keskustelun tarkoitus sekä miten Erätauko-keskustelu käydään. Käykää esittäytymiskierros.

04 Rakentavan keskustelun pelisäännöt (4 min)

Lue pelisäännöt ja kysy, voivatko kaikki sitoutua niihin!

08 Aiheeseen virittävä alkujuttu (2 min)

Lue alustus ääneen tai kuunnelkaa se yhdessä.

10 Pariporina tai omapohdinta virittävät yhteiseen keskusteluun (3 min)

Anna tehtäväksi pohtia ensimmäiset ajatukset yksin ja sen jälkeen vierustoverin kanssa. Osoita parit ja kysy: "Mitä ajatuksia, tunteita tai muistoja sinulla heräsi äskeisestä alkujutusta?"

13 Yhteinen keskustelu (25 min)

Kysy, mistä osallistujat keskustelivat. Jaa puheenvuoroja ja rohkaise myös hiljaisempia keskustelijoita puhumaan ja aktiivisia kuuntelemaan. Kysy, mitä ajatuksia sinulla on herännyt, kun olet kuunnellut muita? Voit käyttää alla olevia kysymyksiä syventääksesi keskustelua.

38 Oivallusten kirjoittaminen (2 min)

Kiitä hyvästä ja rakentavasta keskustelusta. Kerro, että seuraavaksi kirjoitetaan tai piirretään, mitä oivalluksia, tunteita tai ajatuksia yhteisestä keskustelusta muodostui. Ohjeista, että voi myös kirjoittaa, mitä on oppinut keskustelun aikana. Kerro, että oivalluslaput kerätään keskusteluiden yhteenvetoa varten, joten ei kirjoiteta omaa nimeä lappuihin.

40 Oivallusten jakaminen (3 min)

Pyydä, että jokainen jakaisi noin yhdellä lauseella oivalluksen, tunteen tai tärkeän ajatuksen, mikä jäi keskustelusta tai aiheesta mieleen. Korosta, että ajatus voi olla keskeneräinen.

43 Miten eteenpäin? (2 min)

Tavoitteena on, että mahdollisimman moni osallistuisi Itämeri-keskusteluun. Voit kertoa, että dialogilla halutaan lisätä rakentavaa keskustelua Itämerestä ja rohkaista keskustelijoita pohtimaan omaa suhdetta Itämereen liittyen. Kannusta myös muita järjestämään omia keskusteluita Itämereen liittyen.

45 Kiitokset

Kiitä keskustelijoita hyvästä keskustelusta. Kysy, minkälainen fiilis tai tunnelma osallistujille jäi yhteisestä keskustelusta?

Syventäessä yhteistä keskustelua voidaan tarvita uusia kysymyksiä. Voit kysyä:

- Katso merelle, sulje silmät. Kuvittele Itämeri. Mitä näet, mitä kuulet, mitä tunnet?
- Minkälaisia seikkailuja/ retkiä olet kokenut tai haluaisit kokea Itämerellä? Mitä asioita niihin on liittynyt? (esim. millä olet liikkunut (uinut, pilkkinyt jne.), missä olet käynyt, minkälaisia asioita seikkailuillasi olet havainnut)
- Mitä mukavia luontokokemuksia, kuten kohtaamisia eläinten kanssa, olet kokenut tai haluaisit kokea Itämerellä? Entäpä harmillisia tai ikäviä mitä et haluaisi? (esim. millaisia eläimiä olet nähnyt pinnan alla (kaloja, meduusoja, hylkeitä), pieniä tai isoja)
- Mitä kaikkea olet löytänyt merestä? Onko jotain erikoista tai ihmeellistä?

ERÄTAUKO II

Alkusanat

Tervetuloa mukaan Itämeri-keskusteluun! Hienoa, että juuri sinä tulit mukaan. Minun nimeni on xxx ja toimin tänään keskustelun ohjaajana.

Pyritään tänään syventämään ymmärrystä aiheestamme, sen merkityksestä ja siitä, että minkälaisia kokemuksia ja ajatuksia meillä kaikilla siihen liittyen on.

Keskustelussa ei ole oikeita tai väärä vastauksia, vaan jokainen osallistuu omista kokemuksista käsin. Keskustelussa pohditaan asioita yhdessä erilaisista näkökulmista ja yritetään oppia ymmärtämään erilaisia näkökulmia.

Itämeri-keskustelussa on tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus osallistua. Toivon, että mahdollisimman moni teistä osallistuu keskusteluun, mutta annetaan tilaa myös muille. Saatan välillä kysyä suoraan, millaisia ajatuksia tai kokemuksia teillä on mielessä, jotta keskustelu olisi mahdollisimman tasavertainen. Jos sinulla ei kuitenkaan ole mielessäsi sanottavaa, ei mitään hätää. Aina ei tarvitse olla, ja tämä on tosi ok!

Käydään keskustelua luottamuksellisesti. Voit halutessasi kertoa, että olit mukana keskustelussa, mutta ei jaeta keskustelusta toisen juttuja ilman hänen lupaansa. On tärkeää, että kukin voi rauhassa osallistua keskusteluun.

Keskustelussa myös kunnioitetaan muita osallistujia ja heitä, jotka eivät ole tänään paikalla. Kunnioittava keskustelu ei tarkoita sitä, että pitäisi hyväksyä syrjiviä sanoja tai tekoja.

Olisi kiva kuulla, keitä tänään on mukana. Käydään esittäytymiskierros. Esittäydytään omalla etunimellä. Kerro samalla yksi mereen liittyvä muisto.

Erätauko-keskustelun ohjaajan vinkit!

1. Alkusanat: lue vieressä olevat alkusanat ja kerro, miten Erätauko-dialogi käydään.
2. Kerro kaikille, että dialogi onnistuu, kun mahdollisimman moni osallistuu keskusteluun.
3. Käytä tarvittaessa puhe-esinettä - kenellä on esine, on puheenvuorossa ja muut kuuntelevat.
4. Käy läpi rakentavan keskustelun pelisäännöt.
5. Tue tasavertaista keskustelua - seuraa puheenvuorojen määrää ja rohkaise hiljaisempia keskusteluun ja aktiivisempia kuuntelemaan.
6. Tue osallistujia liittymään ja jatkamaan toisten puheenvuoroista ja ajatuksista.
7. Varmista, että osallistujat pysyvät aiheessa ja rohkaise puhumaan omasta kokemuksesta.
8. Kehu ja kiitä osallistujia, kun he jakavat omia kokemuksiaan.
9. Rajaa tarvittaessa puheenvuorojen määrää ja pituutta.
10. Tee tilaa hiljaisemmille keskustelijoille.
11. Kysy lopuksi osallistujien oivallukset keskustelusta - se voi olla uusi ajatus, tunne tai jotain, mikä jäi mieleen muita kuunnellessa.
12. Kerro, mitä tapahtuu keskustelun jälkeen.
13. Ilmoita meille keskustelustasi alla olevasta QR-koodista.

www.eratauko.fi

www.itameripaiva.fi

ERÄTAUKO

Rakentavan keskustelun pelisäännöt

1. Kuuntelen toisia, en keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja

“Jokaisella on tänään mahdollisuus kertoa rauhassa omia ajatuksiaan. On tärkeää, ettemme keskeytä toisiamme, emmekä supise vierustoverin kanssa. Keskitytään tähän hetkeen ja toisiimme. Pidetään kännykät poissa.”

2. Kerron omia kokemuksiani ja ajatuksiani

“Jotta voimme ymmärtää käsiteltävää asiaa ja toisiamme paremmin, on hyvä kertoa omia ajatuksia sekä omista kokemuksista aiheeseen liittyen. Tämä tarkoittaa, että kerrotaan toisille esimerkiksi siitä, mitkä asiat, tapahtumat ja tilanteet ovat vaikuttaneet omiin näkemyksiin. Voit jatkaa juttua siitä, mihin edellinen jäi.”

3. Annan tilaa keskenäisyydelle ja eri näkökulmille

“Tänään pohdimme yhdessä tätä teemaa ja siihen liittyviä näkökulmia. Sinulla ei tarvitse olla oikeita vastauksia. Keskustelun aikana eikä sen jälkeen tarvitse olla samaa mieltä. Voit nostaa esiin asioita, jotka syystä tai toisesta ovat jääneet huomaamatta sekä kysyä suoraan toisten näkemyksiä.”

4. Kunnioitan toisia ja keskustelun luottamuksellisuutta

“Kunnioitetaan toista ihmistä ja hänen ihmisarvoaan. Myös heitä, jotka eivät ole tänään paikalla. Keskustelussa ei tarvitse voittaa, vängätä tai väitellä. Pidetään keskustelu luottamuksellisena, jotta voimme puhua mahdollisimman vapaasti.”

ERÄTAUKO